

Ομιλία Μάριου Ψάλτη, CEO PwC Ελλάδας

Συζήτηση πάνελ με θέμα: Καινοτομία και Ανάπτυξη για ένα Βιώσιμο Μέλλον

Η Ελλάδα μετά από 10 χρόνια οικονομικής ύφεσης, μπαίνει σταδιακά σε μία νέα εποχή που χαρακτηρίζεται από ανάπτυξη και σταδιακή βελτίωση του οικονομικού κλίματος. Οι πληγές που άφησε η κρίση ήταν πολλές. Ωστόσο, οι δύο βασικότερες ήταν και παραμένουν η υψηλή ανεργία και τα χαμηλά επίπεδα επενδύσεων που προσέλκυσε η χώρα τα τελευταία χρόνια.

Η επούλωση των πληγών αυτών αποτελεί κρίσιμη προτεραιότητα για την εξυγίανση της οικονομίας. Απαιτείται όμως, να γίνει με τρόπο που αποφεύγει τα σφάλματα του παρελθόντος και εναρμονίζεται με τις προκλήσεις του μέλλοντος. Ενός μέλλοντος όπου η βιωσιμότητα και η αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής αποτελούν τους βασικούς φορείς ανάπτυξης.

Επίδραση του Εθνικού Σχεδίου για την Ενέργεια και το Κλίμα, στο πλαίσιο και του Green Deal, στην οικονομία.

Στο πνεύμα αυτό, θα ήθελα ξεκινώντας την τοποθέτησή μου να χαιρετήσω τα σημαντικά πρώτα βήματα που έχει κάνει η Ελληνική Κυβέρνηση μέσω του Εθνικού Σχεδίου για την Ενέργεια και το Κλίμα, στο πλαίσιο και του Green Deal της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το εθνικό σχέδιο, χαράσσει την πορεία της ανάπτυξης της χώρας μέσα από τη βιωσιμότητα και την κλιματική ουδετερότητα.

Για την υλοποίηση του, η Κυβέρνηση έχει ήδη δείξει έμπρακτα δείγματα της δέσμευσής της. Η έναρξη έγινε με την απόφαση για την πλήρη απολιγνιτοποίηση της χώρας έως το 2028 και την άμεση αντίδραση της ΔΕΗ η οποία ενέταξε τον στόχο αυτό στο πρόσφατα ανακοινωθέν στρατηγικό της σχέδιο. Το τελευταίο, περιλαμβάνει εμπροσθοβαρές πλάνο απένταξης των λιγνιτικών μονάδων με τις περισσότερες από αυτές να αποσύρονται έως το 2023.

Ωστόσο, η μεταστροφή της οικονομίας προς ένα νέο μοντέλο, έχει και ιδιαίτερα σημαντικές επιπτώσεις οι οποίες απαιτούν τον κατάλληλο σχεδιασμό για την αντιμετώπισή τους. Η απόφαση της Ελληνικής Κυβέρνησης για πλήρη απολιγνιτοποίηση έως το 2028 θα διαταράξει σημαντικά την οικονομική ζωή των λιγνιτοφόρων περιοχών, επηρεάζοντας άμεσα και έμμεσα χιλιάδες θέσεις εργασίας. Συνεπώς, είναι απαραίτητη μία δομημένη στρατηγική η οποία θα επιτρέψει την ομαλή μετάβαση των περιοχών αυτών σε νέα μοντέλα και είδη οικονομικής δραστηριότητας, όχι απαραίτητα συνδεδεμένα με ενεργειακές επενδύσεις, σε συνδυασμό με ένα πρόγραμμα ανάπτυξης νέων και αναβάθμισης των υφιστάμενων δεξιοτήτων (upskilling) στο εργατικό δυναμικό, εξασφαλίζοντας ότι η ανάπτυξη που θα έρθει μέσα από το νέο βιώσιμο οικονομικό μοντέλο θα είναι και προς το δικό τους όφελος.

Ο κλάδος της ενέργειας αποτελεί κομβικό στοιχείο του Σχεδίου. Εδώ, δημιουργούνται σημαντικές ευκαιρίες ανάπτυξης οικονομικής δραστηριότητας και προσέλκυσης επενδύσεων που συνδέονται με τις ΑΠΕ. Πρόσφατα παραδείγματα αποτελούν οι συμφωνίες των ΕΛΠΕ και της Motor Oil με την Μυτιληναίος όπου διατελέσαμε χρηματοοικονομικοί σύμβουλοι.

Η υλοποίηση των δράσεων που ορίζονται από το Green Deal, θα υποστηρίξει τη βιώσιμη ανάπτυξη και την προσέλκυση νέων επενδύσεων στο σύνολο των τομέων πέραν αυτού της ενέργειας, όπου η Ελλάδα έχει ανταγωνιστικό πλεονέκτημα λόγω της δυνατότητας παραγωγής φωτοβολταϊκής και αιολικής ενέργειας. Τέτοιοι κλάδοι είναι ο κατασκευαστικός, οι μεταφορές, η αγροτική παραγωγή και η διαχείριση αποβλήτων.

Ενδεικτικά θα αναφέρω τον κλάδο των κατασκευών όπου δημιουργούνται ευκαιρίες για την ανακαίνιση και αναβάθμιση κτιρίων ώστε να γίνουν πιο φιλικά προς το περιβάλλον μέσω της μείωσης των αναγκών θέρμανσης και κλιματισμού. Άλλωστε, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της ΕΕ, το 40% της κατανάλωσης ενέργειας αφορά στα κτίρια. Σε μία χώρα λοιπόν, όπου ο κατασκευαστικός κλάδος αποτέλεσε βασικό μοχλό ανάπτυξης τις προηγούμενες δεκαετίες και ο οποίος κατέρρευσε μέσα στη κρίση συνδυαστικά με τις μηδενικές, λόγω κρίσης, επενδύσεις από τον δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα για αναβάθμιση κτιρίων, αντιλαμβάνεστε πως, μια τέτοια πολιτική με τη χρήση των απαραίτητων κινήτρων, θα μπορούσε να αποτελέσει έναν επιπλέον μοχλό ανάπτυξης.

Ο χρηματοπιστωτικός τομέας και οι κεφαλαιαγορές θα διαδραματίσουν επίσης σημαντικό ρόλο. Οι τράπεζες θα κληθούν να «απανθρακοποιήσουν» το χαρτοφυλάκιο δανεισμού τους, μέσω της ενσωμάτωσης δεικτών που σχετίζονται με Περιβαλλοντολογικά, Κοινωνικά και θέματα εταιρικής διακυβέρνησης (Environmental, Social and Governance - ESG) στο ρυθμιστικό πλαίσιο που τις διέπει, ωθώντας τις περισσότερο προς την χρηματοδότηση βιώσιμων και κλιματικά ουδέτερων επενδύσεων.

Αντίστοιχα, οι κεφαλαιαγορές και το επενδυτικό κοινό αναμένεται να ενσωματώσουν ESG κριτήρια στον τρόπο που αξιολογούν το ρίσκο και την πιστοληπτική ικανότητα των επιχειρήσεων.

Αλλαγή κουλτούρας και σύμπραξη Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα

Για να επιτευχθεί όμως η βιώσιμη υψηλή ανάπτυξη, δεν αρκεί μονάχα η χάραξη των κατάλληλων πολιτικών και κινήτρων. Απαιτείται και η συνολική στροφή της χώρας προς την καινοτομία μέσω της απελευθέρωσης της δημιουργικότητας και πρωτοβουλίας του ανθρώπινου δυναμικού. Αυτό, απαιτεί ένα μεγάλο Ελληνικό Deal συνεργασίας Δημόσιου και Ιδιωτικού τομέα που θα στηριχθεί στην προσπάθεια αλλαγής κουλτούρας της χώρας. Είναι παράδοξο ότι σε μία χώρα με τόσο υψηλό επίπεδο ανεργίας δυσκολεύονται οι επιχειρήσεις να εντοπίσουν εργαζόμενους με τα κατάλληλα προσόντα και δεξιότητες που απαιτεί ο νέος κόσμος. Ένας κόσμος που επαναπροσδιορίζεται από την αλματώδη εξέλιξη της τεχνολογίας σε συνδυασμό με τις μεγάλες τάσεις της παγκόσμιας οικονομίας (megatrends).

Ο νέος κόσμος απαιτεί ανθρώπους που διαθέτουν υψηλό επίπεδο προσαρμοστικότητας στα νέα δεδομένα, έχουν περιέργεια και είναι διατεθειμένοι να μάθουν νέα πράγματα και να δουλέψουν με διαφορετικό τρόπο. Ο νέος κόσμος, απαιτεί ανθρώπους που παίρνουν πρωτοβουλίες και ρίσκα και μέσω συνεργασιών μπορούν να καινοτομήσουν δημιουργώντας οικονομική ανάπτυξη που αφορά τους πολλούς και όχι τους λίγους. Η πρόοδος της τεχνολογίας δίνει μια μοναδική ευκαιρία γρήγορου μετασχηματισμού και δύναται να ενισχύσει την συνεργασία η οποία αποτελεί βασικό συστατικό για την καινοτομία.

Με τα δεδομένα που έχουμε σήμερα είναι δύσκολο να επιδιώξουμε να επιτύχουμε άμεσα την επαναστατική καινοτομία που θα αλλάξει τα δεδομένα. Το μεγάλο αυτό εγχείρημα πρέπει να βασιστεί σε σταθερά βήματα που να ενθαρρύνουν την καινοτομία όπως τη δημιουργία πλατφόρμων συνεργασίας, π.χ. μεταξύ Πανεπιστημίων και ερευνητικών κέντρων με επιχειρήσεις, πρωτοβουλίες των επιχειρήσεων για upskilling των εργαζομένων, συνεργασίες ελληνικών επιχειρήσεων ή φορέων με ξένες εταιρείες για επενδύσεις σε έρευνα και ανάπτυξη κ.ο.κ. Σε αυτό το πλαίσιο, είναι εξαιρετικά σημαντικές οι συζητήσεις που γίνονται στο συνέδριο σήμερα, υποβοηθώντας τις συνεργασίες Ελληνικών και Γερμανικών επιχειρήσεων για κοινές επενδύσεις.

Από την πλευρά μας, ως εταιρεία με ηγετική θέση στον συμβουλευτικό κλάδο, είμαστε στη διάθεση της Ελληνικής Κυβέρνησης για να στηρίξουμε την προσπάθεια αυτή.

Επιπρόσθετα η PwC στο πλαίσιο της κοινωνικής ευθύνης έχει δεσμευτεί σε παγκόσμιο επίπεδο να επενδύσει σημαντικά κονδύλια στο upskilling του ανθρωπίνου δυναμικού. Ως προς αυτό το Ελληνικό γραφείο της PwC προτίθεται να αναλάβει πρωτοβουλίες εκπόνησης μελετών που βοηθούν προς

αυτήν την κατεύθυνση αλλά και να παρέχει δωρεάν υπηρεσίες upskilling στους εργαζόμενους που θα επηρεαστούν από τη μετάβαση στη νέα εποχή.

Σας ευχαριστώ πολύ